



Distriktet i Stockholm  
Anette Askelöf, 08-475 01 41

Sollentuna Kommun  
191 86 Sollentuna

Rek + mb

## Föreläggande efter framställning om ingripande enligt 6 kap. 6 a § arbetsmiljölagen

Ert org.nr 212000-0134  
Arbetsställe Häggviksskolan och Sollentuna Musikklasser  
Besöksadress Sollentunavägen 265-267, Sollentuna

### Beslut

Arbetsmiljöverket förelägger er vid vite av **750 000 kronor** att senast den **31 december 2011** ha vidtagit följande åtgärder vid ovanstående arbetsställe. Se 7 kap. 7 § arbetsmiljölagen.

#### 1. Fläktstyrd till- och frånluftsventilation

Ni ska se till att Häggviksskolan och Sollentuna musikklassers arbetslokaler och personalutrymmen har ett ventilationssystem (fläktstyrd till- och frånluftsventilation) som medför att luftväxlingen och luftkvaliteten i respektive rums vistelsezon är tillfredsställande. Uteluft ska tillföras dessa rum med sådan temperatur och mängd samt på sådant sätt att drag och andra olägenheter undviks i vistelsezonen.

Som drag räknas lufthastighet överstigande 0,2 m/s. Uteluftsmängden ska uppgå till minst 7 l/s och person som samtidigt förväntas vistas i lokalen. Till detta ska läggas en luftmängd på 0,35 l/s m<sup>2</sup> golvarea för övriga föroreningar och emissioner. I skolans två slöjdsalar ska den fläktstyrda till- och frånluftsventilationen ha en kapacitet av 2,0-2,5 l/s och m<sup>2</sup> golvyta.

Se 16-17 och 19-20 §§ Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2009:2) om arbetsplatsens utformning.

#### Uppllysning

Med tillfredsställande luftkvalitet menas att halten koldioxid understiger 1000 ppm i vistelsezonen (vid adekvata förhållanden och personbelastning).



## 2. Underhållsrutiner av ventilationssystemet

Ni ska se till att ha skriftliga rutiner för att regelbundet underhåll utförs på ventilationssystem/ventilationsinstallationer i och till skolornas arbetslokaler och personalutrymmen. Dokumentation över underhållet ska finnas tillgänglig vid anläggningen.

Se 27-28 §§ AFS 2009:2 om arbetsplatsens utformning, inklusive dess kommentarer.

### Information

Om ni bryter mot föreläggandet kan detta medföra att förvaltningsrätten, efter ansökan av Arbetsmiljöverket, dömer er att betala vitet.

Arbetsgivaren ska, enligt 3 kap. 2 § första stycket arbetsmiljölagen, vidta alla åtgärder som behövs för att förebygga att arbetstagaren utsätts för ohälsa eller olycksfall. Trots att vi nu ger er viss tid att uppfylla våra krav har ni ändå kvar det fulla ansvaret för arbetstagarnas arbetsmiljö. Ert arbetsmiljöansvar gäller oavsett om Arbetsmiljöverket har fattat beslut mot er eller inte.

## Skäl för beslutet

Den 17 januari 2011 inspekterade Arbetsmiljöverket Häggviksskolan/Sollentuna Musikklasser. Myndighetens besök var föranlett av att huvudskyddsombudet Monica Johansson Wahlström den 27 december 2010 inkommit med en skriftlig begäran om att Arbetsmiljöverket skulle meddela ett föreläggande eller förbud mot er enligt 7 kap. 7 § arbetsmiljölagen.

Huvudskyddsombudet uppgav att hon enligt 6 kap. 6a§ arbetsmiljölagen hade vänt sig till er och begärt åtgärder för att undanröja de ventilationsbrister som, enligt huvudskyddsombudet finns i Häggviksskolans/Sollentuna Musikklassers lokaler. Dessa brister leder till dålig luft och höga koldioxidhalter i klassrummen. Huvudskyddsombudet angav att ni inte hade svarat.

Vid telefonkontakt med huvudskyddsombudet den 3 januari 2011 framkom att hon mottagit ett skriftligt svar från er, men att hon inte ansåg att innehållet i svaret var tillfredsställande.

Vid inspektionen den 17 januari 2011 framkom att skolorna under lång tid haft problem med luftkvaliteten. Huvudskyddsombudet uppgav att arbetstagarna besväras av rinnande ögon, torra slemhinnor och huvudvärk. Problem som försvinner när arbetstagarna inte vistas på skolan. Huvudskyddsombudet hänvisade till Miljö- och Byggnadskontoret i Sollentuna kommun och deras inspektionsrapport med diarienummer MBN2010-991.



Av rapporten framgår att Miljö- och Hälsoskydds enheten den 12 november 2010 inspekterade Häggviksskolan/Sollentuna Musikklasser varvid bland annat koldioxidmätningar gjordes. I klassrum 9 uppmättes CO<sub>2</sub> halten till 1366 ppm.

### **Arbetsmiljöverket gör följande bedömning.**

Arbetsmiljöverket gjorde vid inspektionen en rundvandring i skolornas arbetslokaler (lokalavdelningarna B, H, I och J). Arbetsmiljöverket kunde då konstatera bristfällig luftkvalitet med låga till- och frånluftsflöden i de klassrum och lärararbetsrum som besöktes. "Instängd" lukt var en indikator som stödde myndighetens bedömning. I vissa klassrum var det även svårt att konstatera om det fanns tillgång till fläktstyrd tilluft. Personbelastningen var i något klassrum låg men luften kändes ändå varm och instängd. Vid samtal med elever framkom att många upplever brister i luftkvaliteten i klassrummen och att de efter ett lektionspass ofta har huvudvärk och känner sig trötta.

Vid besök i skolans slöjdsal/verkstad i lokalavdelning J, konstaterade Arbetsmiljöverket att ventilationen inte var igång, vilket enligt uppgift inträffat vid flera tillfällen. Slöjdläraren har inte tillgång till fläktrummet och kan inte själv åtgärda bristen. Istället får han ringa dem som har till uppgift att sköta driften av ventilationen. Enligt uppgift kan det dröja upp till en vecka innan bristen åtgärdas.

Vid inspektionen mottogs besiktningssprotokoll för den obligatoriska ventilationskontrollen (OVK) från den 8 maj 2009 och den 27 oktober 2006. Av protokollet från 2009 framgår bland annat att det är obalans/ låga luftflöden i vissa rum och mycket varmt i lärarrum. Vidare framkommer att rengöring av värmeåtervinnare och andra aggregatdelar samt kanalsystem/ till- och frånluftsdon krävs för att nå högre verkningsgrad. Det är oklart om några åtgärder är vidtagna utifrån dessa brister.

Bristerna är sådana att Arbetsmiljöverket anser det finns skäl att bifalla skyddsombudets framställning och förelägga er att åtgärda ventilationsbristerna. Föreläggandet bör förenas med ett vite som kan bestämmas till skäligt belopp 750 000 kronor.

### **Begäran om svar**

När ni har uppfyllt kraven ska ni meddela Arbetsmiljöverket. Se 7 kap. 3 § arbetsmiljölagen. Vår beteckning på ärendet bör anges på meddelandet.



## Hur man överklagar

Den som vill överklaga Arbetsmiljöverkets beslut ska skriva till Förvaltningsrätten i Stockholm. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till Arbetsmiljöverket (adressuppgifter, se sidfot sidan 1).

Överklagandet ska ha kommit in till Arbetsmiljöverket inom tre veckor från den dag, då den som överklagar fick del av beslutet.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Hemligt telefonnummer behöver dock uppges endast om rätten begär det. Om klaganden är en juridisk person ska istället anges organisationens juridiska beteckning, organisationsnummer, postadress och namn och telefonnummer till en kontaktperson på företaget. Det ska framgå av överklagandet var den klagande kan nås för delgivning. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till förvaltningsrätten,
2. vilket beslut som överklagas med uppgift om Arbetsmiljöverkets ärendenummer samt dagen för beslutet,
3. vilken ändring i beslutet som begärs och
4. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Om klaganden anlitar ett ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppges sitt namn, adress och telefonnummer.

## De som har deltagit i beslutet

Ärendet har avgjorts av tillsynsdirektör Håkan Edén, i närvaro av jurist Lennart Adern, efter föredragning av arbetsmiljöinspektör Anette Askelöf.

Håkan Edén

Anette Askelöf



Kopia skickad till:

Rektor Åse Mellerstedt, Sollentuna Musikklasser, 191 86 Sollentuna  
Rektor Helen Ljungstedt, Häggviksskolan, 191 86 Sollentuna  
Huvudskyddsombud Monica Johansson Wahlström, Lärarförbundet, 191 86  
Sollentuna